

Landskap: Småland Upptecknat av: Lingak Johansson
Härad: Östbo Adress: Berggata, Jönköping, Värnamo
Socken: Värnamo Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1937 Född år _____ i _____

Uppteckningen rör

1. sid.
1.
2. sid. på vare botten finns en spira med 2
3. sid. på ena sidan en på 16 ordem om. 3

uppteckningen behövs ej honoreras

5219

Sägenuppteckningar från Värnamotrakten.
Upptecknade av Fingur Johansson, Bygget-Sjöåkra, Värnamo.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På gården Lid (3/4 mtl.) belägen några hundra
meter norr om herregården Käskyholm, och
numera tillhörande denna egendom, bodde
fordom en bonde vid namn "Stor Måns."

I trakten om Lid finnes ett berg där troll
och annat obyg. höllo till. Lämpligare plats
kunde de ljuskrygga trollen näppeligen leta
ut, fullt med skrevor och gömslen som berget
är. En julkväll då "Stor måns" skulle gå från
lagårn in i sin stuga hörde han trollen borta
i berget, dansa, sjunga och höjta. "Stor Måns
katt i Lid ska träda före i dansen!"

Måns gick in i stugan "Ut med dig katt, de
ropar på dig i berget" sade han och scha-

Sade ut katten. Katten sprang ut bort mot
berget, och kom sedan aldrig hem mera.

(Berättat av Beata Kristoffersson född i Lid. död 1893
i Brokevarn i Fryele socken, 83 år gammal.)

På gränsen mellan Näsbyholms och Baryds
utmarker (skogar) finnes en göt, "klar göt"
kallad. Endast en smal (cirka 10 m) bred
landremsa, å vilken Svannarydsvägen är
lagd, skiljer Sjön Lånjen och "klar göt" åt.
Enl. sägnen ligger en kista innehållande guld
och silver i mängd finnas på den lilla gölens
botten, vars djup är obetydligt. En gammal
fiskaregubbe (Nisse på Kulan) påstod på sin
tid att "Johan på Hagenborg" en gång stötte på
kistan med sitt vintermål, "men imta hatt
vet te å ta oppna". (Berättat av Nisse på Kulan
död vid 1904 eller 1905. cirka 80 år gammal.)

5219
Skogsnympfen på Hörlemon.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Berättat av 61-åriga smedmästaren Fritiof Jöngetsten
Strömsdal Fryele. s:n.

I min barndom hörde jag talas om att en s.k.
skogsnympf eller "nurvå" fanns på Hörlemon.
En skogsvaktardräng, Karl Månsson kom en dag
hem, underlig till sinnet, och blev inom kort
vansinnig. Skogskvinnan hade förtrollat
honom såde man. Jag minns honom mycket
väl från 1890-talet. Han "gick då på socknen"
i Fryele. Han såg då rätt osnygg och skarkig ut,
men i sin ungdom då han var riktig i kunn-
knoppen var han en rosk och skilij man sådes
det. Månsson avled i bojan på 1900-talet i Gackhult Fryele.
Skogsförvaltaren Fagerström på Carlspors hade
även sett och sammantruffat med skogsnympfen.
En dag då F. var ute i skogen och jagade
stod plötsligt nurvan framför honom.

F. siktade på henne med brossan, när han loy
och ropade åt honom "Kom ej hit på torsdag
om tre veckor, ty jag och hela min slakt samlas
här då, kommer du hit då gör det dig illa."

"Sven i Ysklund (Frjels:s:n) låg ute på hördemon
och kalade. Hans dotter Justina kom till honom
med mat. Plötsligt får flickan till sin förvåning
se att en okänd kvinna gläntar på kalar-
kojans dörr. "Far vad var det för ett fruntimmer
som "glyttat" på dörren" frågade flickan.

"Ah tyvst flicka inte har någon glytt på dörren
inte" sade Sven.

Sven "Sven i Aspyran" (Aspyran är en lägenhet
i trakten an Carlshov) hade sett när han
flera gånger.